

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 19 april 2023

Locatie:

Videoconferentie

Aanwezig:

Marc Reniers	Voorzitter
Alexander Pols	Lid
Joris Molenaar	Lid
Wijnand Galema	Lid

Secretaris:

Sander van der Ven

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 19 april 2023

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Aaltje Noordewierstraat 199 en Louis Davidsstraat 2

Wcie 20230419/202312790

Bouwen: het gewijzigd uitvoeren van de verleende vergunning met kenmerk 201905446/8025143 d.d. 17-08-2021 voor het bouwen van een woongebouw met 78 woningen en een garage ter plaatse van het te slopen kantoor met kerkgebouw Aaltje Noordewierstraat 199 en Louis Davidsstraat 2.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie ziet de volgende wijzigingen ten opzichte van het door haar op 18 december 2019 geaccordeerde ontwerp:

- de steenkleur gaat van grijs naar geel;
- de kozijnen, ramen en deuren gaan van verkeersgrijs naar ombergrijs;
- de franse balkons worden gewijzigd in puien met een vaste, met glas gevulde, borstwering;
- de hoekkolommen worden in ombergrijs uitgevoerd;
- aan de balustrades worden balusters toegevoegd;
- een deel van de balustrades wordt voorzien van een twee reling;
- een deel van de balustrades wordt voorzien van translucet glas.

Geen van deze wijzigingen doet afbreuk aan het totaalbeeld – de aangepaste kleurstelling zorgt voor een betere inpassing in de omgeving – met uitzondering van de oplossing van de op het hoogste dak toegevoegde installatie. De installatie is logisch gepositioneerd, maar de geluidsschermen aan slechts twee zijden zorgen voor een storend onaf beeld. De commissie vraagt de installatie aan vier zijden van een scherm te voorzien, als een doosjes. Die vier zijden kunnen functioneel verschillen – de commissie begrijpt dat niet aan alle zijden een akoestisch scherm nodig is – maar moeten rondom als een geheel ogen.

De in de groenstrook voor het gebouw geplaatste postkast doet afbreuk aan het gebouw en aan de inpassing van het gebouw. De commissie adviseert een interne oplossing of een object met een eigen kwaliteit.

2 Loevesteinlaan 355 tot en met 355-k574

Wcie 20230419/202209654

Bouwen: het bouwen van twee woontorens (298 woningen), een stedelijke laag (144 zorgwoningen), een commerciële plint (begane grond) en een parkeergarage en het realiseren van twee in- of uitritten ter plaatse van het te slopen verzorgingstehuis Loevesteinlaan 355 tot en met 355-k574 (aanvraag 1e fase).

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Op 11 januari 2023 heeft de commissie in beginsel ingestemd met het ontwerp voor het complex. De toen benoemde aandachtspunten en ontbrekende informatie is goed verwerkt. De commissie ziet een completer en beter plan, op zichzelf en in Morgenstond-Oost. Maar een aantal beeldbepalende onderdelen en details van het ontwerp vraagt nog een slag.

De commissie herhaalt haar opmerking over de installaties op het dak van de beide torens. Voorkomen moet worden dat de installaties de architectonische kroon verstoren of de kroon worden. Dit vraagt een zorgvuldige positionering van de verschillende onderdelen – luchtbehandeling en glasbewassing – en een precieze oplossing voor de inpassing/omkleding.

De balkons zijn een bepalend onderdeel van de torens en van het vlechtwerk van de gevel. Het doortrekken van dat vlechtwerk in de kopse kanten van de balkons maakt ze een integraal onderdeel van de gevel. De nu voorgestelde detaillering is kwetsbaar voor wat betreft de aansluiting, zowel de fysieke als de visuele aansluiting. Daarnaast constateert de commissie dat de onderste balkons zich in de stedelijke laag bevinden, die een ander vlechtwerk heeft. Hoe past dit in het gevelconcept? Met deze vraag wil de commissie geenszins suggereren de onderste balkons afwijkend vorm te geven. Zij vraagt een toelichting over deze balkons als onderdeel van het geheel.

Een reclameplan voor de plint is zinvol. Om te voorkomen dat de hoogte van de plint wordt verstoord of onderbroken, vraagt de commissie de zonering van de reclame aan te vullen met enkele spelregels.

De gewijzigde gevels van de parkeergarage benadrukken de garage als gebouw, wat goed is. Maar de gekozen afwerking heeft een te afwijkende kwaliteit die de garage los trekt van het complex. Dit wordt versterkt door het ontbreken van gevelgroen bij een flink deel van de gevel, in het bijzonder bij de aansluiting op het woongebouw.

De landing van het gebouw aan de Loevesteinlaan is nog te minimaal. De schaal van het gebouw vraagt meer dan de nu getekende vrij liggende plantvakken. De commissie adviseert afstemming met de gemeente om tot één inrichting van de buitenruimte tussen het gebouw en de Loevesteinlaan te komen. Een inrichting die zich verhoudt tot (de schaal van) het gebouw en tot wat in Morgenstond-Oost gebruikelijk is.

3 Spui 3, Grote Marktstraat 48 en Spuistraat 63

Wcie 20230419/202218300

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van de winkels Spui 3, Grote Marktstraat 48 en Spuistraat 63 tot onderwijs-, kantoor- en overige gebruiksfuncties, het maken van vides, het plaatsen van liften en trappen, het gedeeltelijk vervangen van de kozijnen en het vergroten door het maken van nieuwbouw aan de Spuistraat.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota, aan het Beeldkwaliteitsplan Spuistraat en Vlamingstraat en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Het ontwerp van de bovenste laag van het bouwdeel aan het Spui is aangepast. Deze terug liggende verdieping wordt niet meer naar voren uitgebreid. Hierdoor blijft de monumentale oorspronkelijke gevel, in het bijzonder het hoogteaccent daarvan, het beeld bepalen. De nieuwe zinken gevelbekleding van het linker deel van de bovenste verdieping is passend.

De commissie herhaalt opnieuw dat de nieuwe entrees aan het Spui en aan de Spuistraat een onderdeel zijn van de als monument beschermde gevels. De entrees zouden met dezelfde aandacht en precisie als die gevels moeten worden ontworpen. Zonder de oorspronkelijke situatie te kopiëren, maar wel met dezelfde kwaliteit als oorspronkelijk.

Aan de Spuistraat is het 'schema' van de entree passend, maar is de uitwerking onvolledig en zijn de wel getekende details niet altijd logisch of passend bij de monumentale gevel. Bijvoorbeeld de natuurstenen bekleding van de luifel en de gestuukte gevel daaronder. De natuurstenen plaat tussen de straat en de gevel ligt op zand, wat de plaat kwetsbaar maakt. Uitwerking van het linker deel van de gevel inclusief de vluchtdeur ontbreekt. De details 38A en 38B zijn gespiegeld.

Aan het Spui is de entree te gesloten in relatie tot de monumentale gevel. Deze gevel werkt als kader of poort, daarachter bevindt zich de (geleidelijke) overgang van buiten naar binnen. De geslotenheid wordt veroorzaakt door een veelheid aan elementen, bijvoorbeeld het plafond dat uit delen bestaat en de trommel boven de tourniquet. De puien en de entree zouden meer één meubel moeten zijn, onder één plafond dat naar binnen doorloopt en de verbinding van stad naar gebouw maakt. In de uitwerking – de materialen, de afwerkingen, de kleuren en de details – moet de verbinding met de oorspronkelijke gevel gerealiseerd worden.

Detailering van de entree van de fietsenstalling, links van de hoofdentree, ontbreekt.

Voor beide entrees vraagt de commissie afstemming met de (restauratieve) aanpak van de gevels om tot een hoogwaardig geheel te komen.

4 Spui 3, Grote Marktstraat 48 en Spuistraat 63

Wcie 20230419/202218300

Monument: het veranderen van de winkels Spui 3, Grote Marktstraat 48 en Spuistraat 63 tot onderwijs-, kantoor- en overige gebruiksfuncties, het maken van vides, het plaatsen van liften en trappen, het gedeeltelijk vervangen van de kozijnen en het vergroten door het maken van nieuwbouw aan de Spuistraat.

Niet akkoord

Het ontwerp van de bovenste laag van het bouwdeel aan het Spui is aangepast. Deze terug liggende verdieping wordt niet meer naar voren uitgebreid. Hierdoor blijft de monumentale oorspronkelijke gevel, in het bijzonder het hoogteaccent daarvan, het beeld bepalen. De nieuwe zinken gevelbekleding van het linker deel van de bovenste verdieping is passend.

De commissie herhaalt opnieuw dat de nieuwe entrees aan het Spui en aan de Spuistraat een onderdeel zijn van de monumentale gevels. De entrees zouden met dezelfde aandacht en precisie als die gevels moeten worden ontworpen. Zonder de oorspronkelijke situatie te kopiëren, maar wel met dezelfde kwaliteit als oorspronkelijk.

Aan de Spuistraat is het 'schema' van de entree passend, maar is de uitwerking onvolledig en zijn de wel getekende details niet altijd logisch of passend bij de monumentale gevel. Bijvoorbeeld de natuurstenen bekleding van de luifel en de gestuukte gevel daaronder. De natuurstenen plaat tussen de straat en de gevel ligt op zand, wat de plaat kwetsbaar maakt. Uitwerking van het linker deel van de gevel inclusief de vluchtdeur ontbreekt. De details 38A en 38B zijn gespiegeld.

Aan het Spui is de entree te gesloten in relatie tot de monumentale gevel. Deze gevel werkt als kader of poort, daarachter bevindt zich de (geleidelijke) overgang van buiten naar binnen. De geslotenheid wordt veroorzaakt door een veelheid aan elementen, bijvoorbeeld het plafond dat uit delen bestaat en de trommel boven de tourniquet. De puien en de entree zouden meer één meubel moeten zijn, onder één plafond dat naar binnen doorloopt en de verbinding van stad naar gebouw maakt. In de uitwerking – de materialen, de afwerkingen, de kleuren en de details – moet de verbinding met de oorspronkelijke gevel gerealiseerd worden.

Detailering van de entree van de fietsenstalling, links van de hoofdentree, ontbreekt.

Voor beide entrees vraagt de commissie afstemming met de (restauratieve) aanpak van de gevels om tot een hoogwaardig geheel te komen.

5 Veenweg ong. (kavel 1 t/m 3)

Wcie 20230419/202214035

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van 3 vrijstaande woningen Veenweg ongenummerd (voorheen Veenweg 112) (kavel 1 tot en met 3).

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie kan in beginsel instemmen met de positionering van de 3 woningen ten opzichte van elkaar en in de omgeving en met de aanzet voor een gedifferentieerde vormgeving.

De aangepaste verkaveling en de introductie van een zekere hiërarchie sluit aan bij de structuur en het beeld van de Veenweg. Het huis aan de Veenweg is het hoofdhuis, de twee villa's daarachter hebben het karakter van erfbebouwing. De commissie adviseert die erfbebouwing meer op elkaar te laten aansluiten. Drie verschillende architecturen is te veel voor deze locatie. De commissie suggereert twee woningen met een vergelijkbare verwijzing naar de schuren die in deze oorspronkelijk landelijke omgeving als erfbebouwing voorkomen. Die verwijzing kan abstract en eigentijds worden uitgewerkt.

De commissie benadrukt de noodzaak van een landelijke inpassing van de 3 woningen. Zowel tussen de woning als langs de randen zou de inpassing zoveel mogelijk natuurlijk moeten zijn. De nu voorgestelde waterrand is te bouwkundig.

Marc Reniers

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie